

GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA

**INFORMACJA O WSPÓŁPRACY
z EUROPEJSKĄ AGENCJĄ ŚRODOWISKA
w 2004 roku**

Warszawa, lipiec 2005

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	2
1 Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska	2
1.1 Status formalno-prawny, cele i zadania	2
1.2 Organizacja i budżet.....	3
2 Najważniejsze działania EEA w roku 2004	4
2.1 Realizacja nowej strategii EEA.....	4
2.2 „Produkty” i usługi 2004.....	6
2.3 Relacje EEA z innymi programami realizowanymi na poziomie UE.....	8
2.4 Inne działania EEA.....	9
3 Zadania realizowane w kraju w ramach współpracy z EEA i EIONET	10
4 Ważniejsze zadania realizowane w 2005 roku.....	13
Wnioski	14

Wprowadzenie

Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest z upoważnienia Ministra Środowiska odpowiedzialny za koordynację współpracy z Europejską Agencją Środowiska (EEA). Koordynacja ta jest realizowana poprzez reprezentowanie Polski w organie decyzyjnym Agencji – Management Board (dalej zwanym Zarządem) oraz poprzez pełnienie przez Departament Monitoringu, Ocen i Prognoz funkcji krajowego punktu kontaktowego ds. współpracy z Agencją w ramach EIONET – Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska. Niniejszy materiał jest aktualizacją sprawozdań ze współpracy z EEA przedstawianych przez GIOŚ w latach 2002, 2003 i 2004.

W pierwszej części materiału przypomniano ogólne informacje o EEA; w drugiej przedstawiono najważniejsze zadania programowe zrealizowane przez Agencję w roku 2004; w trzeciej omówiono uczestnictwo Polski w realizacji tego programu. W czwartym rozdziale zasygnalizowano ważne zadania realizowane w 2005 roku.

Należy zaznaczyć, iż wszelkie informacje dotyczące Agencji są dostępne w jej serwisie internetowym: www.eea.eu.int.

1 Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska

1.1 Status formalno-prawny, cele i zadania

Europejska Agencja Środowiska została ustanowiona jako prawnie niezależna jednostka Wspólnoty Rozporządzeniem Rady 1210/90/EEC w sprawie utworzenia EEA i Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET), wprowadzonym w życie 30 listopada 1993 r. Nowelizacja Rozporządzenia w 1999 r. (933/1999/EEC) wzmocniła rolę Agencji jako Referencyjnego Centrum Informacji o Środowisku, doprecyzowała obowiązki Agencji w stosunku do Komisji Europejskiej i obowiązki krajów członkowskich w stosunku do Agencji. Agencja prowadzi działalność ze swej siedziby w Kopenhadze.

Nadrzędnym celem Agencji jest wspieranie zrównoważonego rozwoju i pomoc w osiągnięciu istotnej i wymiernej poprawy stanu środowiska w Europie poprzez dostarczanie aktualnych, odpowiednich do potrzeb i wiarygodnych informacji o środowisku ośrodkom decyzyjnym i społeczeństwu.

Artykuł 2. ww. Rozporządzenia Rady określa zadania Agencji, do których należy między innymi:

- dostarczanie Wspólnocie i Krajom Członkowskim obiektywnych informacji niezbędnych do planowania i wdrażania właściwej i skutecznej polityki środowiskowej; w szczególności dostarczanie Komisji Europejskiej informacji potrzebnych do realizacji jej zadań obejmujących identyfikowanie, przygotowywanie i ocenę przedsięwzięć i ich podstaw prawnych w dziedzinie środowiska;
- uczestnictwo w monitorowaniu działań na rzecz środowiska poprzez odpowiednie wspieranie zadań dotyczących raportowania;
- koordynacja działań Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) będącej strukturą organizacyjno-informatyczną, której celem jest gromadzenie, analiza, ocena i zarządzanie danymi oraz informacją we współpracy z jednostkami Komisji Europejskiej, krajami członkowskimi, organizacjami międzynarodowymi;
- upowszechnianie informacji środowiskowej wśród społeczeństwa, także za pomocą technologii teleinformatycznych.

1.2 Organizacja i budżet

Europejska Agencja Środowiska skupia obecnie 32 kraje, w tym 25 krajów członkowskich UE, kraje EFTA, Rumunię, Bułgarię, Turcję i wkrótce Szwajcarię; współpracuje także z Krajami Bałkańskimi w ramach programu CARDS.

Agencją kieruje Dyrektor Wykonawczy; od połowy 2003r. funkcję tę pełni Jacqueline McGlade. Organem decyzyjnym jest Zarząd (MB) - kolegium składające się z wysokich przedstawicieli ministrów środowiska krajów członkowskich, a także po 2 przedstawicieli Komisji Europejskiej (KE) i Parlamentu Europejskiego (PE). Zarząd spotyka się 3-4 razy w roku; zatwierdza budżet i plan pracy. Od stycznia 2004 roku funkcję przewodniczącego Zarządu pełni Lars-Erik Liljelund – Dyrektor Szwedzkiej Agencji ds. Środowiska. W 2004 roku misję przedstawiciela Polski w Zarządzie kontynuował Główny Inspektor Ochrony Środowiska - Krzysztof Zaręba.

Obok Zarządu w strukturze Agencji działa także Biuro. W jego skład wchodzi 4 wybranych członków Zarządu (w tym przewodniczący) oraz przedstawiciele KE i PE. Zadaniem Biura jest przygotowanie i organizowanie posiedzeń Zarządu, roboczych spotkań z Komisją i Parlamentem Europejskim, a także podejmowanie ważnych decyzji operacyjnych w okresie pomiędzy posiedzeniami Zarządu.

Ciałem doradczym jest Komitet Naukowy składający się z europejskich autorytetów naukowych. Przewodniczącym Komitetu jest prof. Bedrich Moldan. W 2004 roku skład Komitetu powiększono do 20 członków. Przedstawicielem Polski w Komitecie Naukowym jest prof. Tomasz Żylicz.

EEA zatrudnia obecnie ok. 117 osób, w tym ok. 60% stanowią nowe kadry, między innymi rekrutowane z nowych krajów członkowskich. Liczącą się grupę załogi stanowią tzw. *secondments* - eksperci krajowi oddelegowani z macierzystych jednostek w krajach członkowskich na kontrakty trwające od pół roku do 3 lat z możliwością dalszego ich przedłużenia. W obecnym gronie 10 ekspertów krajowych przedstawicielem Polski jest pracownik MŚ; poza tym w Agencji pracuje 3 niezależnych ekspertów kontraktowych pochodzących z Polski.

Wewnętrzna struktura Agencji opiera się na pięciu zespołach merytorycznych:

- monitoring i oceny
- zintegrowane analizy i raporty
- koordynacja EIONET
- technologie informatyczne i serwisy informacyjne
- planowanie strategiczne i innowacje

Wypełnianie przez Europejską Agencję Środowiska jej misji możliwe jest jedynie przy ścisłej współpracy z krajami członkowskimi. Współpraca ta realizowana jest w oparciu o Europejską Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) - partnerską sieć instytucji krajowych odpowiedzialnych za informację o środowisku i współpracujących z tymi instytucjami ekspertów, której zadaniem jest zapewnienie przepływu danych, informacji i wiedzy pomiędzy krajami członkowskimi i Agencją oraz wewnątrz kraju w ramach krajowych struktur EIONET.

Elementami tej sieci są:

na poziomie europejskim:

- Europejska Agencja Środowiska
- 5 Europejskich Centrów Tematycznych (European Topic Centres - ETCs) – konsorcja składające się z kilku instytutów naukowo-badawczych specjalizujące się w określonej tematyce: woda, powietrze i klimat, odpady i przepływy materiałowe, przyroda i bioróżnorodność, powierzchnia ziemi; wyłaniane w drodze konkursu i działające na podstawie 4-letnich kontraktów zawieranych z EEA;

na poziomie krajowym:

- Krajowe Punkty Kontaktowe (National Focal Points - NFPs) koordynujące działania na poziomie kraju i jednocześnie odpowiedzialne za kontakty z Agencją;
- Krajowe Centra Referencyjne (National Reference Centres – NRCs) – jednostki merytoryczne odpowiedzialne za realizację określonych zagadnień w ramach bloków tematycznych, wewnątrz kraju współpracujące z NFP i koordynujące prace poszczególnych podwykonawców (Main Component Elements), na zewnątrz współpracujące z ETCs; istnieje także możliwość ustalenia koordynatora kilku NRC w obrębie danej tematyki, tzw. Primary Contact Point.

W 2004 r. opracowana została propozycja zmian w strukturze EIONET, polegająca na zredukowaniu liczby dotychczasowych NRCs z 67 do 24; uproszczona struktura wchodzi w życie w lipcu 2005r.

Budżet EEA w 2004 r. wyniósł 31,1 mln Euro. Ok. 50 % budżetu pochłaniają koszty operacyjne - w większości wydatki na ekspertyzy zewnętrzne, w tym koszty funkcjonowania Europejskich Centrów Tematycznych. Część środków wraca do krajów współpracujących z Agencją poprzez kontrakty zawierane z ekspertami krajowymi bezpośrednio lub poprzez ETC oraz w formie refinansowania kosztów udziału krajowych przedstawicieli w spotkaniach EIONET (na ogólnych zasadach obowiązujących w Unii Europejskiej). W następnych latach Agencja zamierza zmniejszyć rolę ETC, jednocześnie zwiększyć swój własny wewnętrzny potencjał wykonawczy oraz częściej korzystać z usług eksperckich kontraktowanych w trybie otwartych przetargów.

2 Najważniejsze działania EEA w roku 2004

2.1 Realizacja nowej strategii EEA

Rok 2004 był pierwszym rokiem realizacji nowego, wieloletniego programu EEA pt.: *„EEA Strategy 2004-2008”* kształtującego priorytety Agencji zgodnie z „6. Programem działań na rzecz Środowiska UE oraz „Strategią Zrównoważonego Rozwoju” .

Zmiany klimatu

W 2004 roku Agencja kontynuowała działania wspierające Wspólnotę w zakresie wdrażania priorytetu nr 1 polityki UE dot. klimatu poprzez ocenę postępów w osiągnięciu przez Wspólnotę i poszczególne kraje celów zawartych w Protokole z Kioto i innych regulacjach UE, analizę jakości danych krajowych, analizę scenariuszy redukcji emisji gazów cieplarnianych we współpracy z CAFE (strategia tematyczna Clean Air for Europe) i

EUROSTAT, oceny oddziaływań i adaptacji do zmian klimatu, wsparcie dla wdrażania handlu emisjami, publikację raportów.

Bioróżnorodność i zagospodarowanie przestrzeni

W 2004 roku Agencja wspierała działania Wspólnoty na rzecz powstrzymania procesu utraty bioróżnorodności poprzez monitorowanie i interpretowanie wpływu różnych form zagospodarowania terenu i różnych polityk sektorowych (transport, rolnictwo) na kondycję ekosystemów. EEA oraz EIONET uczestniczyli w szeregu spotkań i konferencji poświęconych zagadnieniom bioróżnorodności we współpracy ze strukturami UE i Konwencji. Agencja uczestniczyła w opracowaniu przewodnika do europejskiej inwentaryzacji lasów w ramach Forest Focus. Ponadto EEA wraz z Europejskim Centrum Ochrony Przyrody (European Centre for Nature Conservation) oraz Światowym Centrum Monitoringu Ochrony UNEP (UNEP's World Conservation Monitoring Centre) utworzyła grupę roboczą do opracowania i harmonizacji europejskich „wskaźników bioróżnorodności 2010”.

Zdrowie i jakość życia

W 2004 roku Agencja wspólnie z WHO rozpoczęła prace dotyczące narzędzi do oceny skutków zdrowotnych różnych zagrożeń środowiskowych związanych z zanieczyszczeniami wód, powietrza, gleb i analiz ryzyka związanego z chemikaliami, hałasem i innymi czynnikami. W tym celu kontynuuje prowadzenie baz danych dot. jakości powietrza oraz monitorowanie wdrażania ramowych dyrektyw UE w zakresie powietrza, wody, hałasu, Natury 2000 między innymi poprzez oceny dotrzymania na obszarze UE standardów jakości środowiska. EEA uczestniczy w procesie SCALE zainicjowanym przez Komisję Europejską w ramach prac nad strategią Zdrowie a Środowisko; była wraz z WHO współorganizatorem Konferencji „Środowisko a Zdrowie”, która odbyła się 22 czerwca 2004r. w Budapeszcie.

Zrównoważone wykorzystanie surowców naturalnych i gospodarka odpadami

W 2004 roku Agencja kontynuowała działania w zakresie promowania dobrych praktyk, prowadzenia bazy danych dot. gospodarki odpadami Wastebase oraz monitorowania celów UE dot. materiałochłonności gospodarki, odzysku i recyklingu, przepływów materiałowych, uczestnicząc także w pracach analitycznych na rzecz strategii tematycznej dotyczącej zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych.

Wspomagając zrównoważony rozwój i inne procesy polityczne

Zgodnie z mandatem wynikającym z Rozporządzenia 1210/90/EEC Agencja zainicjowała w 2004 roku projekty związane z oceną efektywności działań na rzecz ochrony środowiska we Wspólnocie w kontekście procesów: Cardiff (polityka gospodarcza) i Lisbona (polityka społeczna) a także w aspekcie poszerzenia UE i globalizacji. W tym celu na początku 2004 roku Agencja powołała Grupę Roboczą ds. Analizy Polityk (Policy Analysis Group - PAG). Celem działania PAG jest opracowanie wytycznych i metod do analiz i ocen w zakresie skuteczności instrumentów polityki ekologicznej Unii Europejskiej w powiązaniu z politykami różnych sektorów gospodarczych: rolnictwa, energetyki i transportu. W 2004 roku pod kierunkiem PAG opracowane zostały projekty trzech raportów: „*Economic instruments in environmental policy in Europe*”, „*Effectiveness of waste water policies in selected countries – an EEA pilot study*” oraz „*Effectiveness of packaging waste management systems in selected countries: an EEA pilot study*”.

2.2 „Produkty” i usługi 2004

Do głównych „produktów” EEA należą zintegrowane analizy i oceny problemów środowiskowych w kontekście integracji sektorowej i zrównoważonego rozwoju, poradniki i wytyczne, bazy danych, narzędzia informatyczne. Analizy i oceny wykonywane są najczęściej metodą wskaźnikową w oparciu o model DPSIR. Oceny i raporty techniczne są upowszechniane w formie drukowanych publikacji; jednocześnie wszystkie wyniki działalności Agencji są udostępniane za pomocą serwisu internetowego.

Core set of indicators (CSI) – Bazowy zestaw wskaźników

EEA, podobnie jak i inne organizacje (np. OECD, UNEP), uznała, iż dogodną formą komunikowania decydentom i społeczeństwu informacji na temat postępu i zagrożeń w realizacji celów polityki ekologicznej są odpowiednio dobrane zestawy wskaźników. W marcu 2004 roku przyjęty został przez Zarząd Agencji bazowy zestaw 37 wskaźników (CSI-Core Set of Indicators), oparty na modelu DPSIR. CSI obejmuje 5 tematów (powietrze wraz z warstwą ozonową i klimatem, odpady, woda, bioróżnorodność, powierzchnia ziemi) oraz 4 sektory (rolnictwo, transport, energetyka, rybołówstwo). Ponadto w okresie sprawozdawczym opracowano przewodnik metodyczny po CSI (opublikowany w marcu 2005 jako raport techniczny 1/2005) oraz uruchomiono w portalu EEA system informatyczny do obsługi CSI (IMS – Indicator Management System) połączony z systemem zasilania danymi: <http://themes.eea.eu.int/IMS/CSI>. Dla każdego wskaźnika opracowany jest arkusz informacyjny (indicator's fact sheet) zawierający opis problemu, odniesienie do odpowiednich dokumentów politycznych lub prawnych UE (strategii, dyrektyw itp.) i ilościowo określonego celu (jeśli został zdefiniowany, np. w postaci wskaźnika odzysku odpadów, redukcji emisji w stosunku do poziomu odniesienia, itp.), opis źródeł danych i status ich wiarygodności. Arkusze te są aktualizowane przez ETCs i weryfikowane przez EIONET.

Publikacje

W okresie sprawozdawczym do najważniejszych publikacji można zaliczyć:

- *„Greenhouse gas emission projections and trends in Europe”* – raport prezentujący kierunki zmian w emisji gazów cieplarnianych w 15 krajach UE i projekcje dotyczące możliwości osiągnięcia celów wyznaczonych w Protokole z Kioto;
- *„Ten key transport and environment issues for policy makers”* – raport prezentujący kluczowe zagadnienia w zakresie wpływu transportu na środowisko tzw. Raport TERM 2004;
- *„Impacts of Europe's changing climate”* – raport prezentujący skutki zmian klimatycznych w Europie;
- *„EEA Signals 2004”* – raport wskaźnikowy publikowany przez Agencję corocznie i stanowiący aktualizację najważniejszych zagadnień środowiskowych, oparty głównie na CSI;
- *„High nature value farmland- characteristics trends and policy challenges”* – raport dotyczący zagadnień rolnictwa ekologicznego i znaczenia obszarów uprawnych o wysokiej naturalnej wartości w ochronie gatunków i siedlisk;
- *„Agriculture and the environment in the EU accession countries – implications of applying the EU common agricultural policy”* – raport prezentujący wpływ rolnictwa i wspólnej polityki rolnej na komponenty środowiska tj. wody, gleby i powietrze oraz bioróżnorodność;
- *„Mapping the impacts of recent natural disasters and technological accidents in Europe”* – raport prezentujący wpływ naturalnych katastrof i wypadków

technologicznych w Europie zaistniałych w okresie 1998-2002, dostępne informacje dotyczące strat i poniesionych kosztów w odniesieniu do wybranych przypadków;

- „*Arctic environment: European perspectives*” – raport opracowany wspólnie przez EEA i UNEP prezentujący zagrożenia nie zrównoważonego rozwoju środowiska Arktyki, fragmentacji terenu, zanieczyszczenia powietrza i zmiany klimatu jako efektów rosnącej antropopresji;
- „*EEA Briefing 1/2004 – halting the loss of biodiversity in Europe*” – krótka informacja dotycząca znaczenia zagadnień związanych z przeciwdziałaniem utracie różnorodności biologicznej w Europie;
- „*EEA Briefing 2/2004 - Energy subsidies and renewables*” – raport dotyczący zagadnień subsydiowania energetyki w kontekście zwiększania wykorzystania energii odnawialnej.
- „*EEA Briefing 3/2004 - Transport and environment in Europe*” – krótka informacja dotycząca wpływu transportu na środowisko;
- „*EEA Briefing 4/2004 – transport biofuels exploring links with the energy and agriculture sectors*” - krótka informacja dotycząca znaczenia biopaliw i możliwości ich wykorzystania jako źródła energii w transporcie.

Bazy danych EEA

Agencja w swoich opracowaniach wykorzystuje zasoby własnych baz danych, aktualizowane przez kraje członkowskie w ramach EIONET oraz inne międzynarodowe źródła danych, np. EUROSTAT, OECD, WHO, centra konwencji.

Bazy danych Agencji dotyczą głównie jakości środowiska. Agencja egzekwuje ich aktualizację w oparciu o regulacje UE, nakładające na kraje członkowskie obowiązek przekazywania niektórych danych (np. Decyzja 97/01 w sprawie przekazywania danych o stacjach i jakości powietrza tzw. EoI) lub w oparciu o zatwierdzany przez MB dokument określający tzw. priorytetowe strumienie danych (*priority data flow - pdf*).

W 2004 roku Agencja kontynuowała aktualizację następujących zbiorów danych:

- dane o jakości powietrza (meta dane o stacjach, stężenia i statystyki wg decyzji EoI)
- dane o emisjach do powietrza wg wymagań EMEP i IPPC
- dane o jakości wód powierzchniowych i podziemnych (stężenia i statystyki ze stacji EIONET- WATER, charakterystyki zlewni)
- dane dotyczące środowiska morskiego
- dane o obszarach chronionych
- dane o użytkowaniu powierzchni ziemi wg Corine Land Cover

Wywiązywanie się krajów z przekazywania danych *pdf* było monitorowane i punktowane a raport za rok 2003 w postaci rankingu krajów pt.: „*EIONET Priority Data Flows – Seventh Progress Report to the Management Board*” został przekazany do Komisji i Parlamentu Europejskiego. Raport za rok 2004 jest nadal w opracowaniu przez EEA.

Tematyczne bazy danych Agencji są prowadzone przez ETCs. Portal EEA zapewnia dostęp do danych przetworzonych i zagregowanych, dostęp do danych pierwotnych jest ograniczony.

Serwis internetowy EEA

Agencja upowszechnia informacje i wyniki prac pod adresem www.eea.eu.int, którego zawartość jest stale doskonalona i rozwijana, między innymi w ramach tzw. Reportnet-u. Reportnet jest zbiorem różnych aplikacji i procesów opracowanych i wdrażanych przez EAŚ z zamiarem usprawnienia i usystematyzowania sprawozdawczości międzynarodowej w zakresie ochrony środowiska, przy założeniu, iż raportowanie jest realizowane poprzez struktury EIONET. Do najważniejszych narzędzi Reportnet-u należą:

ROD - baza obowiązków sprawozdawczych (Reporting Obligation Database) zawierająca wykaz, zakres, terminy raportów jakie kraje są zobowiązane przekazywać na poziom międzynarodowy, w tym tzw. „twardych” zapisanych w dyrektywach, decyzjach, rozporządzeniach UE oraz „miękkich” (konwencje, protokoły, inne porozumienia międzynarodowe); publicznie dostępna; możliwość przeszukiwania wg nazwy kraju, wg terminów i tematyki, wraz z dostępem do dokument źródłowych, wytycznych i formatów sprawozdawczych;

CDR - centralne repozytorium danych, w którym upoważnione osoby (najczęściej NFP) umieszczają krajowe sprawozdania, raporty oraz dane stanowiące obowiązek sprawozdawczy.

Nowym elementem portalu jest prowadzony na zlecenie KE Europejski Rejestr Emisji do Środowiska – EPER oparty na obowiązkach sprawozdawczych krajów członkowskich UE zapisanych w dyrektywie 2000/61 w sprawie IPPC: www.eper.cec.eu.int/eper/default.asp

Ponadto w 2004 roku Agencja uruchomiła serwis internetowy dotyczący projektu CORINE Land Cover 2000 (CLC2000), gdzie udostępniane są wyniki projektu, zarówno krajowe jak i europejskie: <http://dataservice.eea.eu.int/dataservice>. Realizacja projektu CLC 2000 zakończona została w 2004 roku. Rezultaty projektu oraz możliwości ich zastosowania w kształtowaniu polityki ekologicznej i polityk sektorowych oraz w planowaniu przestrzennym, zarówno na poziomie europejskim jak i krajowym, zaprezentowane zostały podczas konferencji, która odbyła się w dniu 17 listopada 2004 roku, w siedzibie Komisji Europejskiej w Brukseli. W konferencji uczestniczyli reprezentanci Komisji Europejskiej, Wspólnego Instytutu Badawczego (JRC) i Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA) oraz reprezentanci administracji rządowej krajów współpracujących z EEA.

Dodatkowo z okazji tego wydarzenia Agencja opracowała broszurę pt. : „Corine Land Cover 2000 - Mapping a decade of change”, w której zaprezentowane zostały możliwości aplikacji bazy CLC2000. Broszura dostępna jest na stronie EEA pod adresem: <http://org.eea.eu.int/documents/brochure/CLC2000brochure>.

Portal Agencji zawiera również specjalną ofertę dla dzieci i młodzieży, w tym edukacyjne gry komputerowe.

2.3 Relacje EEA z innymi programami realizowanymi na poziomie UE

Na poziomie UE inicjowanych jest wiele projektów i programów obejmujących zadania o profilu zbliżonym do kompetencji Europejskiej Agencji Środowiska. Agencja poszukuje wówczas możliwości nawiązania współpracy w celu zapewnienia spójności w zakresie prac związanych z gromadzeniem danych bądź standaryzacją systemów informacji i raportowania o środowisku. W okresie sprawozdawczym EEA włączyła się między innymi w realizację przedsięwzięć takich jak:

Strategie Tematyczne – sukcesywnie rozwijane na podstawie 6.EAP dla: ochrony powietrza (CAFE), ochrony gleb, ochrony środowiska morskiego, ochrony środowiska miejskiego, zrównoważonego wykorzystania pestycydów, zrównoważonego użytkowania zasobów naturalnych, bioróżnorodności. EEA uczestniczy w wielu grupach roboczych oraz udostępnia dane.

INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe) - program mający na celu stworzenie europejskiej infrastruktury do zapisu i analiz danych przestrzennych w systemie GIS, dotyczących między innymi stanu środowiska ale także przydatnych we wdrażaniu

polityk sektorowych (transport, rolnictwo) i strukturalnych; rozwiązanie to będzie wdrażane na podstawie dyrektywy, która będzie pełnić rolę porządkującą w odniesieniu do sprawozdawczości obowiązującej w UE, a w szczególności w zakresie dyrektyw ramowych (woda, powietrze, hałas, Natura 2000) do czasu opracowania nowej dyrektywy sprawozdawczej. EEA opracowała raport techniczny (*scoping paper*) wykorzystywany do określenia podstawowych warstw informacyjnych w nowym systemie oraz uczestniczyła w opracowaniu wstępnego planu wdrożenia INSPIRE w latach 2005-2006. Dokumenty te stanowiły wsparcie dla Komisji Europejskiej w opracowaniu pierwszego projektu Dyrektywy INSPIRE z dnia 23.07.2004. W 2004 roku w czerwcu (Warszawa, 22 czerwca) i w grudniu (1-2 grudnia, Bruksela) przedstawiciele EEA uczestniczyli odpowiednio w 10-m i 11-m spotkaniu Grupy Ekspertów INSPIRE, podczas których dyskutowano kwestie związane z działaniami przygotowawczymi do wdrożenia programu zaplanowanymi na lata 2005-2006. Jednocześnie Agencja rozpoczęła w 2004 roku prace nad rozwinięciem przestrzennej prezentacji zasobów danych EIONET poprzez geoportal EEA.

GMES (Global Monitoring of Environment and Security) – europejski program zainicjowany przez Europejską Agencję ds. Przestrzeni Kosmicznej jako element programu globalnego; ma na celu stworzenie infrastruktury opartej na technikach satelitarnych do obserwacji globu między innymi w celu monitorowania zjawisk zachodzących w środowisku naturalnym od skali lokalnej do wielkoobszarowej, w tym katastrof naturalnych i antropogenicznych. Agencja zaangażowała się w przegląd monitoringu *in situ* pod kątem jego uzupełnienia/ewentualnego zastąpienia technikami satelitarnymi. Przedstawicielem Agencji w strukturach GMES, tj. Biura Programowego GMES (GPO) oraz jednostki ds. GMES funkcjonującej w ramach Dyrektoriatu Generalnego ds. Badań, jest Gordon McInnes-Zastępca Dyrektora Wykonawczego. Ponadto, Agencja planuje aktualizację bazy danych CLC w ramach europejskiego komponentu projektu Globcover 2005, finansowanego przez Europejską Agencję Kosmiczną (ESA), który może zapewnić dane za rok 2005 o rozdzielczości mniejszej niż CLC2000 (poziom I/II) oraz, w dłuższej perspektywie, aktualizację CLC w ramach serwisów GMES, w pakiecie „Land information services” w oparciu o produkty wyższej rozdzielczości.

Raporty Syntetyczne - raporty monitorujące realizację Strategii Zrównoważonego Rozwoju oparte na wskaźnikach strukturalnych, przygotowywane przez EUROSTAT i omawiane na wiosennych szczytach UE. Agencja zapewnia 2-3 wskaźniki liczone na podstawie jej zbiorów danych.

EPRG (Environmental Policy Reporting Group) - zadaniem Grupy jest wsparcie DG Env w działaniach związanych z porządkowaniem i racjonalizacją obowiązków sprawozdawczych w ramach Wspólnoty; Agencja uczestniczy w tych pracach oferując swoje doświadczenie, narzędzia IT i sprawdzoną sieć EIONET w każdym z krajów członkowskich.

2.4 Inne działania EEA

Grupa Robocza NFP/EIONET

W celu wspierania procesu wdrażania i realizacji nowych zadań wynikających ze strategii EEA a także usprawnienia przebiegu plenarnych posiedzeń krajowych punktów kontaktowych powstała w 2004r. nieformalna Grupa Robocza NFPs/EIONET składająca się z 6 NFPs. Skład Grupy będzie zmieniał się rotacyjnie i wraz z jej planem działania będzie corocznie ustalany na jednym ze spotkań NFPs. Grupa opracowała m.in. broszurę o EIONET

z okazji 10-lecia Agencji; ponadto opracowała propozycję zmian w strukturze EIONET celem dostosowania jej do nowego programu wieloletniego EEA.

Sieć dyrektorów krajowych agencji ds. środowiska

Jesienią 2003 roku, z inicjatywy Danii, Wlk. Brytanii i Szwecji, powstała nieformalna sieć dyrektorów krajowych agencji ds. środowiska lub podobnych im organizacji, której celem jest przede wszystkim wzajemne uczenie się, wymiana doświadczeń i podnoszenie poziomu swoich kompetencji w zakresie wdrażania i kształtowania polityk UE, a także sygnalizowanie KE i PE problemów związanych z wdrażaniem przepisów UE, analiza przyczyn niskiej efektywności niektórych regulacji. Udział w sieci jest dobrowolny. EEA pełni rolę sekretariatu dla sieci. W ramach sieci utworzono pięć tzw. „grup zainteresowań”, zajmujących się różnorodnymi zagadnieniami tj: grupy: ds. wykorzystania surowców naturalnych, ds. zmian klimatu, ds. rolnictwa, ds. oceny działań agencji i ds. lepszego prawa. W pracach grup uczestniczą agencje z poszczególnych krajów najbardziej zainteresowane daną problematyką. GIOŚ jest członkiem grupy ds. lepszego prawa. Przedmiotem prac tego gremium jest wymiana informacji na temat działań w poszczególnych krajach w obszarze lepszego prawa, identyfikacja inicjatyw UE, w które zaangażowani są członkowie sieci oraz rozpoznanie możliwości wspólnych działań w tym zakresie. Pierwsze spotkanie grupy odbyło się w marcu 2005r. w Lublianie w przeddzień spotkania plenarnego sieci.”

W 2004 roku odbyły się dwa spotkania członków sieci, na których dyskutowano zagadnienia dotyczące wpływu rolnictwa na środowisko, strategii tematycznej dotyczącej zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, zmian klimatu i scenariuszy, możliwości doskonalenia polityki środowiskowej oraz kwestii wpływu środowiska na zdrowie. We wszystkich spotkaniach sieci uczestniczył Zastępca Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jako przedstawiciel GIOŚ. Dotychczasowe posiedzenia plenarne sieci wykazały, że taka forma kontaktów pomiędzy agencjami jest użytecznym narzędziem wymiany informacji i doświadczeń na temat najistotniejszych zagadnień ochrony środowiska. W efektywny sposób przyczynia się również do wypracowywania wspólnych stanowisk wobec polityk i strategii UE związanych bezpośrednio ze środowiskiem lub na nie oddziałujących

W marcu 2005 roku, w Słowenii odbyło się kolejne spotkanie członków sieci. Następne zorganizowane zostanie w Czechach.

10-lecie działalności EEA

Do ważnych wydarzeń 2004 roku należały obchody 10-lecia funkcjonowania EEA. Obchody miały miejsce w Kopenhadze, w dniach 24-25 listopada. Program składał się z trzech części: seminarium Zarządu Agencji, spotkania z przedstawicielami krajów współpracujących z EEA oczekujących na członkostwo oraz konferencji naukowej. W wydarzeniu tym uczestniczyli przedstawiciele Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Zarząd Agencji, Komitet Naukowy EEA, Krajowe Punkty Kontaktowe EIONET i inni zaproszenie goście.

3 Zadania realizowane w kraju w ramach współpracy z EEA i EIONET

Do maja 2004r. współpraca Polski z EEA odbywała się na podstawie *“Porozumienia między Wspólnotą Europejską a Rzeczpospolitą Polską w sprawie uczestnictwa w Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji”*, ratyfikowanego po stronie Wspólnotowej 18 czerwca 2001 roku w drodze Decyzji Rady UE Nr 2001/583/EC a po stronie polskiej na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2002 r. (Dz.U. Nr 115, poz. 994). Z dniem akcesji Porozumienie wygasło i Polska weszła bezpośrednio w obowiązki wynikające z Rozporządzenia Rady 1210/90/EEC ze zmianami.

Współpraca z EEA wymaga realizacji na poziomie kraju zadań takich jak:

- organizacja i koordynacja krajowej struktury EIONET
- udział w europejskich sieciach monitoringowych
- dostarczanie danych *pdf* i innych na prośbę Agencji
- weryfikacja i opiniowanie raportów, opracowań, CSI i innych „produktów” EEA
- uczestnictwo w spotkaniach EIONET i Zarządu Agencji.

Krajowa struktura EIONET

Krajowa struktura EIONET jest na bieżąco aktualizowana i, zgodnie z wymaganiami EEA, zmian dokonuje się bezpośrednio na serwerze Agencji w serwisie danych *EIONET/site directory*.

W I kwartale 2004 roku krajowa struktura EIONET została zaktualizowana: m.in. uzgodniono z Ministerstwem Infrastruktury obsadę NRC ds. transportu oraz z Departamentem Instrumentów Ochrony Środowiska w Ministerstwie Środowiska obsadę NRC ds. odpadów i przepływów materiałowych.

W końcu 2004 roku opracowana została propozycja zmian w strukturze EIONET celem dostosowania jej do nowych zadań wynikających z nowej strategii Agencji. Zmiany polegają na uproszczeniu dotychczasowej struktury poprzez redukcję listy tematów i reprezentujących je NRCs z liczby 67 do 24. W załączniku nr 1 przedstawiona została propozycja polskiej części EIONET w nowym układzie. Należy podkreślić, iż przy przejściu na nowy układ zachowane zostały dotychczasowe funkcje osób uczestniczących w EIONET; uzupełnienia wymaga rola PCP ds. chemikaliów, zdrowia i środowiska, rybołówstwa.

W odniesieniu do udziału polskich instytucji w konsorcjach ETC należy wymienić Instytut Ochrony Środowiska, który w 2003 roku przystąpił do konsorcjum ETC ds. Powietrza i Zmian Klimatu i w 2004 roku kontynuował realizację zadań wynikających z tej współpracy. Z kolei Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej O. Katowice współpracujący dotychczas w konsorcjum stanowiącym ETC ds. Wód. nie zdołał utrzymać swej pozycji i zakończył współpracę jeszcze w końcu 2003 roku.

W dniu 19 kwietnia 2004 roku odbyło się w GIOŚ spotkanie koordynacyjne polskiej części EIONET; na spotkaniu omówiono głównie nowy 5-letni program działań EEA pt.: „*EEA Strategy 2004-2008*” i zadania planowane do realizacji przez ekspertów EIONET w 2004r. Ponadto zaprezentowano bazowy zestaw wskaźników *Core Set of Indicators* oraz przedstawiono stan zaawansowania prac Agencji nad kolejnym raportem „*Stan i Prognozy Środowiska '2005*” (*SoER2005*).

Do ważnych wydarzeń 2004r. należała wizyta w Polsce przedstawicieli EEA: Jacqueline McGlade - Dyrektora Wykonawczego oraz Larsa-Erika Liljelunda - Przewodniczącego Zarządu, która miała miejsce w dniach 15-16 lipca 2004r. Wizyta odbyła się na zaproszenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podczas spotkania omówiono rezultaty 10-letniej działalności Agencji i program jej prac na przyszłość oraz dotychczasowy wkład Polski w raporty i wypracowywanie nowej strategii Agencji. Ponadto tematem rozmów były także ogólne cele jakie Agencja stawia na najbliższe lata zarówno Polsce jak i pozostałym krajom członkowskim oraz zadania umożliwiające ich osiągnięcie. Wizyta została zorganizowana przez Departament Współpracy Zagranicznej i Integracji Europejskiej GIOŚ, po stronie polskiej w spotkaniu uczestniczyli: Minister Środowiska, inni przedstawiciele MŚ oraz przedstawiciele GIOŚ i krajowej struktury EIONET.”

Udział w Europejskich sieciach monitoringowych

Agencja, w oparciu o obowiązki sprawozdawcze nałożone na kraje członkowskie w drodze decyzji 97/101/EC utworzyła europejską sieć monitoringu powietrza - EUROAIRNET z której dane gromadzone są w europejskiej bazie danych AirBase. W przypadku wód funkcjonuje sieć WATER-EIONET oparta na statystycznej reprezentacji różnych typów wód europejskich. Koncepcje obu sieci nie są w pełni zgodne z wymaganiami ramowych dyrektyw 96/62 oraz 2000/60, stąd na zlecenie KE w 2004 roku Agencja rozpoczęła prace związane z powiązaniem danych gromadzonych w bazach danych EEA z informacjami gromadzonymi w ramach obowiązków sprawozdawczych wynikających z tych dyrektyw (w przypadku wód z systemem WISE).

W okresie sprawozdawczym przekazano:

- w zakresie jakości powietrza - zgodnie z obowiązującymi terminami dane z 50 polskich stacji monitoringu powietrza reprezentujących największe polskie miasta a także obszary wiejskie
- w zakresie jakości wód – zgodnie z obowiązującymi terminami dane ze 145 stacji monitoringu rzek, 9 jezior reperowych oraz dane dot. jakości wód z punktów zlokalizowanych w trzech głównych zbiornikach wód podziemnych.

Źródłem ww. danych jest Państwowy Monitoring Środowiska (PMS); za przygotowanie danych w odpowiednich formatach odpowiada Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, współpracując w tym zakresie z odpowiednimi instytutami resortowymi.

Przekazywanie danych z tych stacji do baz danych Agencji należy do priorytetowego strumienia informacji – pdf. Zasoby baz danych Agencja upowszechnia poprzez internet.

Przekazywanie innych danych ujętych w pdf

W okresie sprawozdawczym przekazane zostały:

- dane bilansowe o emisjach zanieczyszczeń do powietrza za rok 2002 w formie, w jakiej przesyłane są do baz danych konwencji genewskiej i konwencji w sprawie zmian klimatu;
- dane o przekroczeniach stężeń ozonu za okres kwiecień – wrzesień 2004 rok aktualizowane miesięcznie;
- dane o przekroczeniach stężeniu ozonu w okresie letnim za 2004 rok po zakończeniu sezonu;
- dane dotyczące jakości środowiska morskiego Bałtyku za 2003 rok
- dane dotyczące pokrycia terenu – stanowiące wynik projektu CLC2000 koordynowanego przez EEA, do którego Polska przystąpiła w 2002 roku. W 2002 r GIOS zawarł umowę z Instytutem Geodezji i Kartografii (IGIK) na wykonanie interpretacji zdjęć satelitarnych, finansowaną z dotacji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) i grantu Komisji Europejskiej przyznanego w 2003 roku.

Wykaz informacji i jednostek odpowiedzialnych za ich przygotowanie zawiera załącznik nr 2. Wszystkie dane krajowe objęte zakresem *pdf* przekazywane są w określonych formatach i terminach poprzez umieszczenie ich przez krajowy punkt kontaktowy bezpośrednio na serwerze Agencji w Centralnym Repozytorium Danych (Central Data Repository - CDR) pod adresem <http://cdr.eionet.eu.int/pl>

Weryfikacja i opiniowanie raportów, opracowań i innych produktów EEA

Większość projektów raportów oraz opracowań Agencji o których mowa w p. 2.2 kierowana była przez EEA do odpowiednich NRC oraz NFP do opiniowania.

Jednocześnie Agencja sukcesywnie przekazywała do weryfikacji poszczególne wskaźniki CSI, oczekując od krajów sprawdzenia całej dokumentacji towarzyszącej wskaźnikom (*fact sheets, story lines, itd.*), niezależnie od źródeł danych wykorzystanych przez Agencję. Kolejnym zadaniem EIONET było wykonywanie korekt tekstów tłumaczonych na język polski w centralnym systemie UE (Luksemburg). Wymienione w tym punkcie zadania stanowią znaczące obciążenie dla krajowego EIONET; są one realizowane często pod presją czasu gdyż na konsultacje z krajami członkowskimi Agencja zwykle przeznaczają mało czasu.

Uczestnictwo w spotkaniach EIONET i Zarządu

W ramach struktury EIONET przedstawiciele krajowi uczestniczyli:

- w spotkaniach Zarządu
- w spotkaniach NFP
- w spotkaniach tematycznych grup ekspertów (średnio każde NRC raz w roku).

Wykaz delegacji zagranicznych w 2004 roku zawiera załącznik nr 3.

W 2004r., w ramach trzech spotkań Zarządu, w których z ramienia Polski uczestniczył Główny Inspektor Ochrony Środowiska, dyskutowano, poza istotnymi bieżącymi sprawami związanymi z funkcjonowaniem Agencji, kwestie dotyczące bazowego zestawu wskaźników (CSI), przyszłości Europejskich Centrów Tematycznych, programu Zdrowie i jakość życia, a przede wszystkim istotnym tematem spotkań była strategia EEA na lata 2004-2008.

Tematyka spotkań EIONET dotyczyła analizy potrzeb informacyjnych wynikających z polityki UE, identyfikacji źródeł informacji, powiązań z innymi inicjatywami UE dotyczącymi informacji o środowisku i raportowania (tj. INSPIRE, GMES, WISE), jakości danych, tematyki i wniosków wynikających z raportów opracowywanych przez Agencję. Strona polska, uczestnicząc w spotkaniach EIONET, wyrażała poparcie dla wszystkich inicjatyw mających na celu porządkowanie obowiązków sprawozdawczych w ramach Wspólnoty w oparciu o uzgodnione, ilustratywne i prawnie określone zestawy danych; podkreślała konieczność wyeliminowania podwójnych ścieżek przekazywania danych m.in. poprzez jednoznaczne określenie odpowiedzialności poszczególnych agend UE (EEA, Eurostat-u, JRC) za poszczególne kategorie danych; w przypadku ocen i analiz opracowywanych przez EEA w formie różnych raportów dopominała się o zapewnienie odpowiednio długich terminów na ich konsultowanie w kraju a także o wydawanie znaczących pozycji w językach narodowych w celu poszerzenia grona czytelników i użytkowników tych materiałów. Biorąc pod uwagę dłuższą perspektywę, udzielano poparcia dla utworzenia europejskiego systemu informacji o środowisku opartego na rozproszonych, zdecentralizowanych repozytoriach danych działających w ramach wspólnej platformy informacji przestrzennej tworzonej w ramach INSPIRE, podkreślając jednocześnie konieczność sterowania tym procesem na poziomie Wspólnoty, w szczególności poprzez określenie zbiorów danych obowiązkowo podlegających udostępnianiu, określeniu standardów tych danych a także procedur zapewnienia i kontroli ich jakości.

4 Ważniejsze wydarzenia 2005 roku

W 2005 roku zostaną zakończone prace nad raportem o stanie środowiska i prognozach, co stanowi wypełnienie obowiązku wynikającego z Rozporządzenia 1990/1210/EC. Raport ten (tytuł roboczy „*State of the Environment and Outlook Report'2005 - SoEOR2005*”) będzie stanowił wkład EEA w przegląd realizacji 6.EAP w „połowie drogi” Ma on służyć Komisji Europejskiej i Parlamentowi Europejskiemu do oceny na ile zapisane w tym dokumencie cele strategiczne i zadania Wspólnoty zostały osiągnięte lub rokują, że zostaną osiągnięte w

przewidywanym okresie. Komisja, między innymi na podstawie przeprowadzonej przez EEA oceny, będzie wnioskować w sprawie rewizji i weryfikacji 6. EAP.

Raport składał się będzie z 4 części:

Część A: ocena zintegrowana - prezentacja zmian i trendów i prognoz w środowisku (w tym: zmiany klimatu, jakość powietrza, zasoby i jakość wód; bioróżnorodność i ekosystemy, gleby zarządzanie i wykorzystanie surowców naturalnych) z uwzględnieniem integracji polityk, globalizacji, poszerzenia i aspektów zdrowotnych.

Część B: prezentacje poszczególnych krajów, w tym:

- ocena „odległości do celu” – ocena porównawcza realizacji celów polityki ekologicznej UE w poszczególnych krajach;
- analiza zmian pokrycia terenu w Europie wg Corine Land Cover'2000 – prezentacja zmian w pokryciu terenu w poszczególnych krajach powstałych w okresie 1990-2000.

Część C: Wskaźniki Core Set of Indicators CSI – prezentacja oceny trendów w środowisku wg bazowego zestawu wskaźników opracowanego przez EEA.

Część D: Bibliografia - materiały wykorzystane do opracowania raportu.

Obecnie raport SoER'2005 podlega konsultacjom krajowym; pierwszy etap konsultacji przeprowadzony został w marcu 2005r.; materiały zostały rozesłane do odpowiednich komórek EIONET a także do odpowiednich departamentów MŚ i GIOŚ (DIOŚ, DPE, DIE). W lipcu 2005 roku rozpoczęty został II proces konsultacji, który obejmuje część A i B ww. raportu. Należy jednak zaznaczyć, iż stopień reakcji komórek organizacyjnych resortu na prośby o zaopiniowanie kilkudziesięciostronicowych opracowań jest relatywnie niski.

Raport zostanie opublikowany w IV kwartale 2005r. Warto podkreślić, iż ocena rankingowa zawarta w części B wykonana została dla 31 krajów członkowskich EEA w oparciu o metodę oceny „odległości do celu” (cel jako wartość planowana do osiągnięcia zgodnie z założeniami polityki ekologicznej UE). Ocenę wykonano w zakresie 9 zagadnień środowiskowych odpowiadających obszarom priorytetowym 6 EAP z wykorzystaniem ogółem 9 wskaźników wybranych z bazowego zestawu wskaźników CSI, w oparciu o dane z dziesięciu lat (do 2002 włącznie).

W projekcie raportu czytamy, iż „analiza przeprowadzona dla Polski wskazuje, że z wyjątkiem działań dotyczących rozwoju upraw naturalnych i rolnictwa ekologicznego Polska poczyniła duże postępy w zakresie ochrony środowiska. Podobnie jak w przypadku innych nowych krajów członkowskich UE konieczne jest nasilenie działań w zakresie osiągnięcia większej efektywności ekologicznej w obszarach tj.: energetyka, emisje gazów cieplarnianych, transport, a także - rolnictwo ekologiczne i energia odnawialna. Porównując średnie wartości wskaźników dla Polski ze średnimi wartościami uzyskanymi dla wszystkich 25 krajów UE generalnie można stwierdzić, że Polska znajduje się na dobrej pozycji w zakresie efektywnej realizacji polityki ekologicznej, a obserwowane pozytywne trendy środowiskowe nie ulegną pogorszeniu w najbliższym czasie.”

Wnioski

- Polska zrealizowała w 2004 roku zadania sprawozdawcze wynikające z programu pracy EAS z wyjątkiem przekazania w wymaganym terminie danych o emisjach zanieczyszczeń do powietrza za rok 2002. Zakres danych oczekiwanych dotychczas przez Agencję nie spowodował konieczności uruchamiania nowych programów pozyskiwania danych, specyficznych jedynie dla EEA. W zdecydowanej większości przypadków były to informacje już wytwarzane dla potrzeb zarządzania środowiskiem w kraju lub innych

zobowiązań międzynarodowych. Sytuacja ta będzie jednak ulegała zmianie w związku z wdrażaniem nowych zadań przewidzianych w *Strategii EEA na lata 2004-2008*. Nowe potrzeby informacyjne będą dotyczyły między innymi planowanych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego kraju na podstawie których Agencja zamierza rozwijać długoterminowe prognozy środowiskowe i analizy różnych scenariuszy działań, współdziałając w tym zakresie z Komisją Europejską. Ponadto począwszy od roku 2005 ulegnie poszerzeniu zakres raportowanych danych dotyczący jakości powietrza i wód.

- Działalność informacyjna EEA jest ściśle powiązana ze strategiami, przepisami, programami i inicjatywami podejmowanymi na poziomie UE co stwarza krajom współpracującym w ramach EIONET możliwość śledzenia tych procesów. Raporty i analizy stanowią przykład nowoczesnego podejścia do problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Jednocześnie, realizacja zadań związanych z współtworzeniem i opiniowaniem raportów, ocen i analiz przygotowywanych przez Agencję będzie wymagała większego niż dotychczas zaangażowania EIONET oraz merytorycznych komórek organizacyjnych resortu.
- Działalność Europejskiej Agencji Środowiska wiąże się z innymi inicjatywami i programami podejmowanych na poziomie UE w zakresie organizacji systemów informacji o środowisku, często zbliżonych lub nakładających się tematycznie (INSPIRE, GMES, WISE). Konieczna jest zatem wymiana informacji pomiędzy różnymi ekspertami i przedstawicielami krajowymi uczestniczącymi w tych inicjatywach, w celu zapewnienia synergii działań i unikania dublowania nakładów i prac. Decyzje Ministra Środowiska odnośnie ulokowania w GIOŚ koordynacyjnej roli w zakresie współpracy z EEA a także reprezentowania resortu w INSPIRE i GMES stwarzają dogodne warunki dla harmonizacji działań w zakresie monitoringu, raportowania i udostępniania informacji o środowisku.
- Dyskusje i działania podejmowane na poziomie UE w zakresie zapewnienia informacji, niezbędnej do wdrażania i monitorowania skuteczności polityki środowiskowej z udziałem innych sektorów społeczno-gospodarczych oraz społeczeństwa, zmierzają do stworzenia wspólnego, europejskiego systemu informacji o środowisku, opartego na wspólnej platformie danych przestrzennych, zdecentralizowanego w zakresie gromadzenia i udostępniania informacji i zcentralizowanego pod względem standardów zapisu danych, procedur udostępniania i wymagań odnośnie jakości i wiarygodności danych. W związku z powyższym można się spodziewać, iż rola EEA jako centralnego repozytorium danych o jakości środowiska będzie na przełomie dziesięciolecia słabnąć na rzecz działań harmonizacyjnych w zakresie szeroko rozumianego monitoringu środowiska (określenia standardów i kontroli jakości danych udostępnianych przez krajowe, regionalne i lokalne repozytoria). Jednocześnie zgodnie z oczekiwaniami PE (i KE) będzie rosła rola EEA jako jednostki wykonującej przekrojowe, wieloaspektowe analizy, oceny i prognozy polityki środowiskowej UE.
- W świetle powyższej perspektywy priorytetowym zadaniem dla GIOŚ i innych komórek resortu odpowiedzialnych za informacje środowiskowe pozostaje modernizacja baz danych gromadzących podstawowe zbiory danych o środowisku w oparciu o nowoczesne i niezawodne technologie, tak aby stworzyć możliwości współpracy tych baz z europejskim systemem wymiany informacji tworzonym na fundamencie INSPIRE.